

Hrajeme si spolu, nebo vedle sebe?

Socializace dětí do tří let v zařízeních denní péče

Lucie Jarkovská, Ph.D.

Mgr. Katarína Slezáková

Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání

Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita

Děti do tří let v pedagogice

Aktuálně.cz

MENU

DOMÁCÍ

VZDĚLÁVÁNÍ

KORONAVIRUS

KRAJSKÉ VOLBY

SENÁTNÍ VOLBY

ČÍNSKÝ VL

14. 9. Radka

30 °C

Sdílet článek To se mi líbí

Pedagog: Dvouleté děti do školky nepatří. Potřebují něžnou mámu a přísného tátu, který udává řád

Markéta Hronová

3. 8. 2017 16:50

Marek Herman působí na Palackého univerzitě v Olomouci a celý život se zabývá výchovou malých dětí. Spolu s kolegou Jiřím Haldou sepsal petici Dvouleté děti do školky nepatří, která má na internetu přes deset tisíc podpisů. Herman chce přesvědčit

reklama

Audiolibrix.cz

Pedagogika raného věku v institucích denní péče v České Republice (TAČR 2019 – 2021)

Východisko:

Nejde o věc názoru, zda je to správně nebo ne, ale o pedagogickou realitu. V státních mateřských školách se nachází kolem 60 tis. dětí, další desetitisíce jsou v nestátních zařízeních

Cíle:

- Vrátit dítě do tří let do pedagogického výzkumu a diskurzu
- Zmapovat zkušenosti klíčových aktérů v různých typech zařízení denní péče pro děti do 3 let
- Analyzovat současné diskuze o rané péči a výchově v širších sociologických, pedagogických a historických souvislostech
- Kriticky přezkoumat zaužívané představy objevující se v těchto diskusích

Děti v interdisciplinárních studiích dětství

Základní pilíře podle James a Prout (1990):

- Dětství je sociální konstrukt
- Děti a dětská kultura jsou hodny zkoumání samy o sobě a z jejich perspektivy (etnografie)
- Děti jsou aktivní participantí v tvorbě kulturního a sociálního světa

Vrstevnické vztahy a hra batolat

„social life of toddlers is more (bodily) joyful than toyful“ (Lokken 200)

Corsaro (1986): interpretativní přístup, hra jako sociální reprodukce

Lokken

- tělesnost jako základný rozměr socializace batolat
 - *„Radostné opakování jednoduše strukturovaných činností“*
- temporalita ako zásadní faktor

Singer et al 2014: pečovatelka jako důležitý element pro stimulaci interakcí

Prostor pro interakce: čas jídla (Mortlock 2015), volná hra a “meziprostory”

Význam hry pro děti:

- Radost a potěšení ze sdílení
- Adresování potřeb a úzkostí, které vznikají v čase, když se dítě pohybuje ve „světe dospělých“ (Corsaro)
- Získání kontroly (Corsaro, Lokken)
- Lokken: ustanovení kolektivního “My”

[Domů](#) > [Batole](#) > [Vývoj batolete a péče o něj](#) > První přátelské vztahy mezi dětmi

První přátelské vztahy mezi dětmi

Mgr. et Mgr. Jitka Laštovičková

15.01.2019 ⌚ 1 MINUTA ČTENÍ

Ve druhém roce života si už děti vedle sebe hrají a od tří let si už hrají společně. Postupně se tak mezi nimi vytvářejí první přátelské vztahy.

📄 SDÍLET

✉️ POSLAT

🖨️ TISKNOUT

🗨️ Online poradna

Malé děti milují jiné lidi a rády s nimi komunikují. Až do dvou let si ale batolata spolu hrají

potřeba. Pozorování je pro dítě úžasný zdroj informací - jak spolu děti mluví, jak se k sobě při hře chovají, jak si vzájemně půjčují hračky a střídají se atd. Když si je dítě jistější tím, jak vlastně takové hraní s ostatními probíhá, může se přesunout k dalšímu typu hry.

4. Paralelní hra

Naprosto typický obrázek tříletých dětí - všechny děti v místnosti nebo na hřišti si hrají, ale pěkně vedle sebe. Zdánlivě by se mohlo zdát, že jeden o druhém vůbec neví. Jenže opak je pravdou a při tomto typu hry děti velice bedlivě sledují své kamarády i to, jak si hrají, někdy se dokonce vzájemně napodobují. I tady se děti učí komunikaci s druhou osobou a proto jde o velmi důležitý typ hry, díky kterému se budou moci přesunout ke složitějším sociálním situacím.

5. Asociativní hra

I při asociativní hře si děti hrají vedle sebe, v tomto případě spolu ale už verbálně komunikují a snaží se společně dosáhnout jednoho cíle. Příkladem může být společné stavění stavebnice, kdy každé dítě staví jinou část města, ale společně se domlouvají na tom, kdo bude co stavět, co k tomu využije a

Interakce 1 na 1

Z terénních poznámek:

Markétka a Ema si povídají o barvě vlasů. Ema: Já mám blondávé. Sama jsem si je obarvila.

Filip si vezme dřevěné spojovací kostky a staví u stolečku komín. Pak ho zboří a dělá u toho: Ha, ha, ha.” a kvedlá v kostkách rukama. Dělá to proto, aby pobavil Aničku, která sedí vedle něho a směje se tomu, co dělá Filip. Filip činnost opakuje. Když už Anička nepřihlíží, hledá jí očima, chce znovu publikum pro svůj vtip. Když se už Anička nedívá, ztrácí o tuto činnost zájem.

Dětský kolektiv jako svébytná kultura

Malí lidé

Když jdeme z procházky, potkáváme jinou třídu malých dětí na procházce. Děti je nadšeně zdraví, volají ahoj a dobrý den. Už dříve pozdravily i jiné kolemjdoucí, ale v tomto případě je jasné, že mají radost, že potkali malé lidi jako jsou oni sami, potkali "svoje" lidi.

Rutiny, kolektivní identita

Děti si vezmou klacek a strkají si jeho koneček do pusy. Takto sedí, stojí nebo chodí kolem stromu. Když si jich všimnu hlásí mi: „My kouříme fajfku.“ Jiní mají delší klacky, které dávají konci k sobě a stojí v kruhu, vysvětlují mi: „My opékáme špekáčky.“

Kolektivní požadavky

Děti poskakují po koberci, postupně se přidává více a více dětí. Poskakují a začínají volat: Happy, happy, happy! Lektorka Kája si jich všimne a pochopí, o co ji žádají. Slibuje, že jim pustí písničku.

Závěry

- Pedagogická práce nezačíná ve třech letech dítěte
- Pedagogický personál pracující s dětmi do tří let potřebuje znát specifika této věkové skupiny
- Různé typy prostředí a pedagogického přístupu ovlivňují možnosti dětí budovat svou kulturu a identitu
- Vrstevnické vztahy se u této věkové kategorie budují skrz pravidelnou a dlouhodobou interakci a ustavován rutin, proto jsou jesle unikátní možností pro jejich jejich rozvoj

Doporučená četba

- <https://a2larm.cz/2020/07/konec-detskym-skupinam-zpatky-do-jesli/>
<https://a2larm.cz/2017/10/prace-z-domova-vyhoda-pro-matky-malych-deti/>
<https://a2larm.cz/2018/07/skolky-ve-viru-silenych-ideologii/>
<https://a2larm.cz/2018/02/v-mamine-naruci-a-nikdy-jinak/>
- Hana Hašková, Jiří Mudrák, Steven Saxonberg: Péče o nejmenší: Boření mýtů.